

Lutkovno gledališče
Maribor

Rok Predin in Andrej Predin

BIMBERLI

Gradivo pripravila
Tanja Lužar

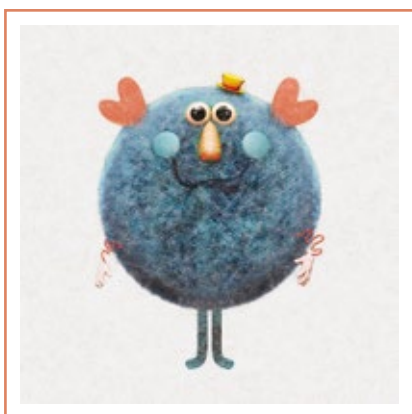
PREDLOGI ZA PRIPRAVO NA OGLED PREDSTAVE

Besedilo *Bimberli* pripoveduje o prikupnih magičnih bitjih, ki jih poznamo tudi kot namišljene prijatelje. Ta domišljajska bitja so pogosti spremljevalci otrok v zgodnjem otroštvu, so njihovi zaupniki ali zarotniki.

V zgodbi spremljamo deklico, katere namišljeni prijatelj bunko Bimberli je tako zrasel, da je za stanovanje prevelik in preglasen. Hišni svet zato sklene, da ga mora deklica nemudoma odpeljati na Otok spominov ...

VODILA ZA OBRAVNAVO PO OGLEDU

Odraščanje

Bimberli je zgodba o odraščanju. S prispodobno domišljjskega bitja ta zabavna pripoved osvetljuje vse, kar lik Bimberlija simbolizira. Bunko je lahko namišljeni prijatelj, lahko je neka navada, ki jo moramo počasi opustiti, predmet, na katerega se navežemo ... Bunko pa v širšem pomenu ni nujno le nekaj, kar je povezano z otroštvom; lahko nas vse življenje postavlja pred izzive sprememb in slovesa.

Kljub vsemu pa slovo od Bimberlija in njegov odhod na Otok spominov ne pomenita, da moramo v sebi zatreti vse otroško, da moramo otroški svet izbrisati iz spomina in da moramo nemudoma odrasti. Nasprotno: lepo in prav je, da vse to nosimo s seboj, a na drugačen način.

Namišljeni prijatelji

Bunko Bimberli, ki ga spoznamo v predstavi, je dekličin najboljši prijatelj, nekdo, ki ga ima neskončno rada in si življenje brez njega težko predstavlja. Kljub vsemu pa nastopi trenutek, ko se morata posloviti oziroma posloviti se mora predvsem deklica.

Namišljeni prijatelj se v otrokovem življenju najpogosteje pojavi med drugim in petim letom starosti. To je čas, v katerem se otrok predvsem igra in tako začne aktivno razvijati inteligenco. V igri obvlada socialne vloge, išče se v svetu odraslih in si naredi domišljjske prijatelje. Ti so lahko superjunaki, živali ali celo igrače, obdarjene s človeškimi lastnostmi. V večini primerov odsevajo zdravo otroško domišljijo, res pa je, da vsi nimajo enake funkcije. Nekateri so samo izraz fantazije, drugi so način za prede-lovanje izkušenj in čustev, s katerimi se otrok ne zna spopadati drugače. Prav tako se nanje lahko opre, kadar je pred življenjskimi spremembami. Namišljeni prijatelji so torej zdrav način, s pomočjo katerih se otrok ubada z intenzivnimi čustvi in različnimi pritiski, ki izhajajo iz njegove duševnosti ali iz okolja.

Nekoč je veljalo prepričanje, da imajo namišljene prijatelje le osamljeni otroci ali edinci. Ti naj bi z njimi nadomeščali pomanjkanje resničnih vrstnikov. Vendar so strokovnjaki s področja psihologije in sociologije takšne trditve že zdavnaj ovrgli. Fenomen namišljenega prijatelja je dodobra raziskan, strokov-

njaki pa zmeraj znova razkrivajo nove zanimivosti. V sodobni psihologiji potrjujejo nekaj zanimivih domnev:

K ustvarjanju namišljenih prijateljev bi naj bile bolj nagnjene deklince, najstarejši otroci v družini, edinci in otroci, ki ne gledajo veliko televizije.

Dečki menda ustvarjajo predvsem namišljene prijatelje moškega spola, deklice pa obeh spolov.

Namišljeni prijatelji lahko obstajajo samo v otrokovi glavi, lahko pa imajo tudi zelo specifično materialno obliko. Na primer, otrokova najljubša igrača ali celo rastlina, ki lahko govori: »Rožica pravi, da ji je bilo dolgčas, ko sem bila v vrtcu, zato jo moram zaliti.«

Pojav namišljenih prijateljev pri otrocih, starih od dveh do šest let, velja za nekaj povsem običajnega in sprejemljivega.

Otroci v večini primerov nimajo težav pri razlikovanju med resničnostjo in fantazijo, povsem jasna jim je tudi razlika med pravimi in namišljenimi prijatelji. Zavedajo se, da gre za pretvarjanje in namišljenega prijatelja hitro zapustijo, ko se ponudi možnost igre z realnim igralnim partnerjem.

Včasih se namišljeni prijatelji pojavijo tudi pri starejših otrocih. V tem primeru delujejo kot zaščitni mehanizem, ki mu pomaga, da lažje obvlada kak stres ali težavo (selitev, ločitev staršev, izguba hišnega ljubljencega).

Namišljeni prijatelji, ki se pojavijo pri otrocih, mlajših od šest let, praviloma izginejo do obdobja, ko gredo otroci v šolo.

Prijateljevanje otrok z namišljenimi prijatelji ni redko. Pred nekaj leti so v Angliji opravili študijo o pogostosti, ki je pokazala, da ima od 1.800 angleških otrok 46 % namišljene prijatelje, medtem ko ameriške raziskave kažejo, da jih ima do sedmega leta starosti celo 65 % otrok.

Običajno se starši z otroki lahko pogovorijo o teh prijateljčkih. V večini primerov otroci staršem razložijo, da gre zgolj za zabavo. Psihologi so zabeležili primere, kjer so mame v restavracijah mirno počakale, da so namišljeni prijatelji kosilo pojedli do konca ali celo rezervirale mizo s sedežem tudi za imaginarnega prijatelja. Otroci so bili nad maminim sprejemanjem navdušeni.

Strokovnjaki pa svetujejo, da naj starši pretiranega navdušenja vendarle ne kažejo, če ne želijo, da domišljjski svet začne prevladovati nad realnim, kar pa seveda ne pomeni, da prijatelja ne sprejemajo.

Ustvarjalnost

Mnoge raziskave dokazujejo, da imajo otroci z namišljenimi prijatelji bujno fantazijo, so bistri in verbalno zelo sposobni. V interakciji z njimi otroci vadijo in razvijajo ustvarjalnost, prihajajo do novih idej, vse to pa vpliva na njihove miselne kapacitete v odrasli dobi.

Namišljeno prijateljstvo se pogosto povezuje tudi z visokimi ravnmi ustvarjalnosti in s hitrejšim tempom spoznavnega razvoja.

Raziskovalci so ugotovili, da se lahko tudi pri piscih domišljjskih zgodb zazna interakcija z njihovimi liki, podobno kot pri otrokovi igri.

Zgodba v zgodbi

Osrednjo zgodbo deklice in njenega bunka Bimberlija uokvirjata uvod in zaključek ravnatelja gledališča in njegove asistentke, ki gledalce na duhovit način uvedeta v zgodbo, jih spremljata in na koncu predstavo tudi zaključita.

Avtor besedila in režiser sta se odločila za način pripovedi, ki vsebuje kombinacijo lutkovne umetnosti in animacije ter oblikovanih dramskih vlog. Bimberli, deklica, deček, starka na železniški postaji, ravnatelj, starejši sprevodnik in kapitan so vloge, oblikovane z lutkami. Ravnateljeva asistentka Milena, poštar in mlajši sprevodnik pa so vloge, ki jih igralci odigrajo brez lutk.

Lutke v predstavi

Lutke, ki ste jih videli v predstavi, so edinstvene. Njihova ideja in tehnologija sta bili razviti posebej za to uprizoritev, nastale pa so v tesnem sodelovanju med režiserjem in avtorjem likovne podobe ter oblikovalci lutk v našem gledališču.

Lutke so narejene iz pene, umetne smole, določene mehanske komponente pa so narejene s pomočjo 3-D tiska.

Razmisleki

Ravnatelj se skozi predstavo pojavlja tudi v drugih vlogah. V katerih?

Milena je asistentka, ki ravnatelju v uvodnem prizoru pomaga predstaviti magična bitja. Kaj so njene druge naloge med predstavo?

Če ste med predstavo dobro opazovali lutke, ste opazili, da se premikajo skupaj z igralci. Razmislite, kako je to mogoče?

PREDSTAVITEV EKIPE

Rok Predin, režiser in avtor likovne podobe

Rok Predin je likovni umetnik, režiser in animator. Deluje med Mariborom in Londonom. Režira kratke filme, glasbene spote in reklame. Svojo uspešno kariero je začel v Londonu, kamor je odšel, ker doma ni dobil priložnosti, da bi ustvarjal ... V tujini mu je vsekakor uspelo. V preteklih letih je sodeloval s Keithom Urbanom, z Eltonom Johnom in s skupinama Take That in Rolling Stones. Zrežiral je videospot za single *Doom and Gloom*, s katerim je slovita glasbena skupina Rolling Stones prekinila svoj sedemletni ustvarjalni post. Ob šestdeseti obletnici vladanja angleške kraljice je za nastop skupine Madness pripravil animacijo, ki je bila projicirana na Buckinghamsko palačo. Animaciji je dal globlji pomen, s katerim je presegel in nadgradil poetiko glasbene skupine in ji dodal širši družbeni kontekst.

Z Lutkovnim gledališčem je Rok Predin prvič sodeloval v sezoni 2018/19, in sicer kot avtor likovne podobe pri uprizoritvi *Netopir Kazimir*.

Andrej Predin, avtor dramatisacije

Andrej Predin je publicist, pisatelj, fotograf in glasbeni kritik. Na Biotehniški fakulteti v Ljubljani je študiral biologijo in med študijem leto dni preživel na Kitajskem, potoval od Tibeta do Hong Konga in raziskoval naravo. Prvi roman *Na zeleno vejo* je nastal po vrnitvi v Slovenijo. Knjiga je po uvrstitvi na seznam knjig za Cankarjevo priznanje dvignila veliko prahu zaradi svoje domnevno neustrezne vsebine. Sledil je roman *Učiteljice*, v katerem opisuje svoja leta, ki jih je preživel kot učitelj biologije na osnovni šoli. S tretjim romanom *Prihodnost d. o. o.* je zaključil svojo mariborsko trilogijo. Trenutno se posveča pisanju zgodb o deklici Mici, ki nastajajo v sodelovanju s priznanim ilustratorjem Marijanom Mančkom in so bile prevedene v angleščino in turščino. Doslej so izšli štiri deli: *Mica pri babici: Čarobni cilindar* (2013), *Mica pri babici: Čarovniki iz dežele Merikaka* (2014), *Mica pri babici: Podivjane princeske* (2015) in *Mica pri babici: Ugrabljeni Božiček* (2018). Za ekološko slikanico *Gnusna kalnica* (2013) si je prislužil nominacijo za nagrado desetnica, ki jo podeljuje Mladinska sekcija Društva slovenskih pisateljev. Omenjena knjiga je bila prevedena v angleščino in turščino. V Turčiji so po njej naredili gledališko igro za otroke. Konec leta 2015 je izdal slikanico *Čebula Grdula*. Napisal je scenarij za videospot skladbe *Balada* Katje Koren. Po romanu *Prihodnost d. o. o.* je napisal istoimenski scenarij za celovečerni film. Leta 2018 se je z odlomkom romana *Na zeleno vejo* uvrstil v avstrijsko antologijo *Gegen den Ball*. Ob stoti obletnici SNG Maribor je postal eden izmed treh mariborskih avtorjev, katerih dela so uprizorili v sezoni 2019/2020. V ta namen je napisal dramatisacijo otroške predstave *Mica pri babici*, ki je bila premierno uprizorjena leta 2019. Je član Društva slovenskih pisateljev in PEN-a. Septembra 2020 je pri Mladinski knjigi izšla njegova nova knjiga *Vesoljčki*.

Sebastijan Duh, avtor glasbe

Sebastijan Duh je zaključil študij jazz klavirja in kompozicije na avstrijski univerzi Bruckner Privatuniversität für Musik, Schauspiel und Tanz.

Deluje kot skladatelj na različnih, z zvokom povezanih umetniških področjih. Sklada za film, gledališče, avdiovizualna dela; kot aranžer in izvajalec sodeluje pri mnogih slovenskih glasbenih projektih. Njegovo glasbo lahko slišite v številnih filmih, dokumentarjih, predstavah, glasbenih skupinah in oglasih. Kot skladatelj sodeluje tudi s priznano mednarodno agencijo Cezame Music

Agency, za katero je doslej ustvaril glasbo za 22 albumov. Sodeloval je z večino slovenskih institucionalnih in neinstitucionalnih gledališč, sodelovanje pri uprizoritvi *Bimberli* pa je njegovo četrto sodelovanje z Lutkovnim gledališčem Maribor (*Mroček dobi očala*, *Deževnikarji* in *Pobegla hiška*).

Gregor Prah, igralec

Gregor Prah se je z gledališčem začel ukvarjati v srednji šoli, ko je obiskoval gledališko šolo Prvi oder. Ob tem se je ukvarjal tudi z uličnimi in gibalnimi performansi. Po končani gimnaziji se je vpisal na AGRFT, v času študija pa je sodeloval z Mestnim gledališčem ljubljanskim, Mini teatrom, SNG Dramo Ljubljana s priznanimi režiserji (Janusz Kica, Ivica Buljan, Vito Taufer, Žiga Divjak ...). Nastopil je tudi v uprizoritvi *Človek, ki je gledal svet* v režiji Žige Divjaka (Slovensko mladinsko gledališče). Igralski kolektiv uprizoritve je na festivalu

Borštnikovo srečanje 2017 prejel nagrado za igro.

Z Lutkovnim gledališčem Maribor je prvič sodeloval pri predstavi *Netopir Kazimir* (2018/2019), z letošnjo sezono pa postal redni član našega igrskega ansambla.

Aleksander Andželović, oblikovalec lutk

Aleksander Andželović, kipar in oblikovalec, je študij kiparstva zaključil na Akademiji za likovno umetnost v Ljubljani. Prvi del ustvarjalne poti je namenil kiparstvu in oblikovanju skulptur iz gline, kamna, mavca in lesa, kasneje pa je polje svojega delovanja razširil na oblikovanje knjig, lutk in 3-D tehnologije (oblikovanje figur, tisk, animacija in spletne igre).

Z Lutkovnim gledališčem Maribor je doslej sodeloval pri štirih uprizoritvah, za katere je oblikoval lutke in scenske elemente (*Krst pri Savici*, *Sen kresne noči*, *Snežna kraljica* in *Ostržek*).

Z letošnjo sezono se je zaposlil v LGM kot oblikovalec lutk.